

Dr. I. Đ. Višošević, rektor grkt. sjet. Zagreb g. 8.

РУСКИ

НОВИНИ

ЗА РУСНОХ У ЈУГОСЛАВИЈИ

„Руски Новини“ виходва кажли гн-дзень. — Предплата на рок 55 Дин. Адреса: „Руски Новини“ Р. Керестур. Число Чековног рахунку 59-356.

Видава: Руске Нар. Просв. Дружтво
За редакцију одповеда: Мих. ФИРАК.

Економски живот Р. Керестура.

(Биланц прешлих 20 р. живота у Керестуре)

А) ПРОДУКЦИЈА. ЗЕМЛЕДІЛЦИ.

Жителство нашого валала заніма ше у највекшим числу зос земледілством. У процентох виведзено земледілци одшицких жителюх валала представяю 87%, вони обробяю 14.000 гольти власней жеми, але вельо жеми обробяю як биреше, лебо натречаре и по околних валалох.

Систем обробяваня орачей жеми у главним дворедни. Ярне и вшенске шаце ше меня з рока на рок. Бліско 50 проц. орачей жеми зашато зос житом. За остатні три роки садзене кукурици у вельким проценту вицисла култура конопи. Конопа залапюв рочно коло 1200 до 2000 гольти. Цукрова цвикла садзи ше по 140 до 200 гольти.

Способ обрабяня добри. Вон не заостава од немецкого способу, котри у Бачкей стої на највишим степену. Немци од нас моцнейши у капиталу, прето су од нас у велім и напреднейши. Нашо земледілци у своім газдованю беру приклад од околних Швабох и добри ствари вешто применюю и хасную.

Земледілец ше трудзи да му жем принеше максимални принос. Же у тим своім настояню ма и успеха, то указує резултат його роботи, же на катастралним гольту зна посцигнуц 19 мет. жита.

Ховане статку розвите, но зос нїм ше нашо людзе занімаю попри главним занимаю. Статок ше хова дем у тельо, кельо то потребно з часци за режию земледілства, а з часци за властите отримоване земледілца. Вишок виноши ше на пияц, але тот вишок релативно мали. Валалски обставини за сточарство недобри. О тим интересу нашого валала водзи ше барз мало рачуна.

Живи инвентар бул би од прилики таки:

1. конї коло	1.300 фалати
2. рогати статок	1.700 "
3. швинї	7.000 "
4. овци	1.000 "
5. кози	60 "

РЕМЕСЕЛЊИЦИ.

Ремесельници твора 8,25% од нашого жителства. Ридко ше находзи майстор, котри попри своім ремеслу не обрабя и жем.

Нашо ремесельници у своїм работи добри, але ремесельници других народносцох у околних валалох указує лѣпши резултати. Нашо тримаю, же досц, кед вибуду шегертски роки. Калфоване ше преруци лѣм так преїг плеца. Майстрове робя по своім старим привикнутим способу. Док нашо земледілци служа роками по швабских домох, иду нароком да видза и їх роботу, од наших ремесельничкох мало ше находза, котри би ше своєю знанє трудзели далей усвершовац зос читаньом стручней литератури и ученьом и роботу при цудзих майстрох по дальших валалох и варошох. У најновшим времену основана шегертска школа, то доказує, же ше и на тим пољу пошло дакус далей.

Ремесла у нашим валале подзелени так:

1. ковале	12
2. колесаре	12
3. столяре	10
4. байбере	11
5. саболи	7
6. ципеларе	7
7. бочкораше	5
8. чарѣпаре	5
9. месаре	5
10. муляре	4
11. крупаре	4

Влада Дра Стоядиновича спадла Нова наша влада.

У нашей держави стала ше важна пременка. Влада Дра Стядиновича, котри владал вецей як три роки в соботу 4. фебр. мушела одступиц и то — досц несподзивано — пре горватске питанє. Пейцме министрове Стоядиновичовой влади: Др. Спахо, Куленович, Др. Крек, Сной и Драгиша Цветкович в соботу виступели зос влади прето, бо Стоядинович не сцел приступиц ушореню горватского питаня и того дня у парламенту министр Куянджич виявел, же Серби Горватом нїгда не попуца. На то мушел Стоядинович зос цалу владу одступиц, а нову владу зло-

жел Драгиша Цверкович. До ней вошли шицки гевти министри, цо пре Горватах задзеквали и то уж доказ, же нова влада ма задачу направиц в Горватами споразум лебо голѣм шицко приправиц да до того так потребного споразуму придзе цо скорей. У новей влади су двоє Словенци, двоє Горвати и двоє муслимани. Други су Серби и то шицко младши, до тераз векшином непознати политичаре. Нову владу прияли вшадзи у цалей держави зос задовољством, и кед би вона рушела з места највекшу препреку у розвою нашей держави: роздор медзи Горватами и Сербами, мала би вельку заслугу.

Гитлер и Рузвелт.

Гитлер у своїм бешеди 30. януара виявел, же у случаю войны (медзи Италию и Французку) вон будзе на страни Мусолини. Як одвит на то виявел американски президент Рузвелт, же Америка не допуци да диктаторски (тоталитарни) держави завладаю над шветом и же Америка ма свою граніцу аж на Райни. То значи, же Рузвелт би виступел

по страни Французкей, кед би Италия и Немецка на ню нападли. О тей Рузвелтової вияви тераз ше највекше медзи политичарима бешедує и у новинох пише. Дахто гвари, же Гитлерова бешода умирела швет, а Рузвелт заш знемирел, бо на шветовой войны би Америка заробела шумни капитал.

Вибори у Карпатскей України.

Цала наша Горніца живє тераз у обчекованю виборох, хтори буду в недзелю 12. фебруара. Прешлей недзелї отримани 52 виборни сходаки, на котрих нашо кандидати толкова-

ли значенє перших шлѣбодних виборох и виношели програму работи будуцего нашого „Сойму“ (так ше будзе волац наш народни парламент).

12. пекаре	4
13. лимаре (клонфере)	3
14. пинтере	3
15. машински браваре	2
16. калапаре	2
17. кушнїре	2
18. содаре	2
19. млечаре	2
20. фарбаре	2
21. фотограф и склорезач	1
22. паленчара	1
23. штрангар	1
24. щеткар	1
25. ременар	1

ИНДУСТРИЈА.

Жито ше меле у нашим валале у двох вельких млїнох, котри на дзень могу зомлѣц до 2 вагони жита. Млїни приватна власносц наших людзох. Основани и робя на капиталистичней бази. У нїх робя коло 25 работнїкох.

Вимочену конопу на влакно преробяю 8 фабрики. У нїх робя коло 20 работнїки.

4 фабрики робя зос машинами и преробя рочно коло 6.000 метери конопи. Вони приватна власносц наших жителюх зос якуш часцу страного капитала. Основани и робя на капиталистичней бази. У нїх робя 90 работнїки.

3 фабрики робя рочно зос 20 работнїками. Вони приватна власносц наших жителюх. Основани и робя на капиталистичней бази.

3 фабрики робя ручно зос 90 работнїками. Вони власносц самих тих работнїкох. Основани и робя на задружней бази.

Тоти 6 фабрики зос ручну роботу рочно преробя коло 3.000 мет. конопи.

Неорганизовано конопу чешу у нашим валале коло 70 особи. Постаю 2 приватни підприємства, котри робя зос вецей работнїками.

ТЛАЧАРЕ.

У хотаре нашого валала под час сезони втлачує нашо жито 12 тлачарки. Дружтво тих тла-

чаркох виноши коло 240 особи. Вони представяю приватну власносц нашого жителства. Една од нїх власносц работнїкох.

В) ПРЕНОС ЕКОНОМСКИХ ДОБРОХ. 1. ВИВОЗ.

Економски добра од продуцента т. в. од того хто их створи, до потрошача преношую ше у главним на кочох зос коньску силу. У валале ест 600 кочи. У прешлих рокох вивоз земледілских продуктох вершел ше у велькей часци на шлепах по бегелю, тераз тот вивоз престава. Тому причина, же за тоту робу нашо пияци находза ше у Кули за зарно, у Филїпове и у Оджаку за конопу.

Зос кулским хотаром завершує ше горня Бачка, дзе житу цена дракша за 5 до 10 дин. по метру, так розуми ше, же тарговина зос зарном не може ше водзиц зос Керестура. Тоту тарговину провадза жидовски тарговци у Куле.

Тарговину зос конопу провадза Шваби зос околних валалох, најбаржей зос Филїпова и Оджаку. Поцеже наш експорт конопи идзе до Немецкей так тоту тарговину најповольнейше могу у нашим краю окончовац баш Шваби, котрим Немци иду на руку и котрих подпомага їх организация „Агрария“.

За особни превоз Керестур ма аутобуску звяз зос Кулу. Тоти два валали вязани зос калдерму, так же тота драга служи нам як главна жила у наших звязох зос другим шветом и у робним и у особним руху.

Наш млади швет влапел спори темпо нѣшкайшого людзкого живота. У Керестуре ест 820 бицикли.

У приватней власносци ест 5 особни аутомобили, 1 терховни аутомобил и 10 мотор. бицигли.

Шицко тото доказує, же живот у Керестуре оштри и спори.

2. УВОЗ.

Наш земледілец своєю потрошни ствари купує зос месних тарговских раднѣох. Має:

1. чисто мануфактурна тарговина	1
2. мануфактурни и мишани тарг.	6

3. Мишани тарговини	16
4. тарговина зос дровом	1
5. тарговина вое склом	1
6. тарг. зос погребним материялом	2

Три мануфактурни и една мишана тарговина припада Жидом, а шницки други тарговини власнібці наших людзох.

Шицка тарговина нашого валалу находзи ше у приватних руках, задружна идея немогла буц претворена до діла на полю тарговини зос виробами.

3. ПЕНЕЖНИ ПРОМЕТ.

Темель нашого газдовского напредованя шпорироване. У нас у каждам часу находзи ше велька сума готового пенежа.

Пенежне довірє — кредит бул добри. Кредитни ух у главним бул приватни. Сами людзе позичивали еден другому. Вишок ше давал до касох околних валалох. Една сомборска каса отворела свою филиялу у Керестуре, позберала од людзох пенеж и банкротувала.

Газдовска криза велім оневозможела, да своїм длужнісцом удоволя. 1932. року оглашени мораторий за задлужених земледілцох. Тот у темельох порушело кредитне довірє и од того часу людзе воля свой пенеж дома чувац, як го дакому позичиц.

Маме два пенежни установи, котри основани на задружней бази. Зос 1. януаром 1929. року основана земледілска задруга „Кооператива“ по систему Шулице-Делич. Основательних членох Кооператива мала 24. Рочни промет вишоши миллион дин. Нейка задруга ма 100 членів. Уложени капитал 400.000 динари.

Зос 2. юном 1929. року основана аграрна заедница по систему Райфайсен. Основательних членох заедница мала 28, а нейка ма 78 членох. Заедница достала од держави кредит од 90.000 — тогто длуство держави врачено до 1937. року, так же заедница роби терас зос своїм капиталом.

Невिकाшия каматна стопа у людзох 8 до 10%. У задругох 8 проц. На улоги задруги плаца 5 до 6 проценти. (Дабей будзе.)

3 адміністрації.

У прешлим числу зме послали чеки до валалох, дзе нет повереникох и модліме шицких да нам пошлю цо скорей предплату за 1939. рок.

Предплата на рок 55 динари, а тим предплатником цо уплаца до 15. фебруара, а не маю длуства за прешли роки, на конци рока подаруеме календар на 1940. рок. Зато посилайце цо скорей предплату за 1939. рок. Длужніци посилайце цо скорей заостату предплату, да Вам не мушиме новини зауставивац.

АДМИНИСТРАЦИЯ „Р. НОВИНОХ“.

Иван Лемковский

Мацерино вимцене.

На фронту бригадох Українскей Галицкей Армії настал жыр. Большевики були так страшно побити, же їх победни части войска и комори так ше медзи собу помияли и не могли присц до звязи зос своїма командами, бо команда фришко спекла пред небеснеку да их не залапа.

УГА заш предалеко пошла од своїх коморох и резервох. Вояки уж даскельо дні не видзели цепле едло, и жили з чим могли, а едди цо до рук спадло.

Висша команда УГА приправила рижительни напад на златоверхи Киев. У команди як и у шницких штабах бригадох робело ше зос найвекшу горучку. Довожовали резерви, муниции, комору дзела. Найбаржей мерковали, да цо лепше виуча победни части УГА за наступ як и на сами плани.

Шеф штабу полк. Шаманек поволал гу себе референта за шпийонажу, котри станул пред ним мирно, зос шапку у руках,

— Пайташу — прегварел полковник — пред нами стої главни наступ на Киев. Киев муши спаднуц до наших руках при першим нападу бригадох, III-и корпус и Запорожци нас не спреду. На шпийонаж може припаднє найчежша задача. Мушице уложиц шицки своєю сили без огляду яки би вельки жертви були, да ше дознаце за кажди большевицки крочай, кажде привожоване резервох на час явиц кажде їх премесцоване и довожене резервох. Далей я би сцел ше дознац за їх плани як вони думаю бранїц Киев. Я то мушим знац! Идце з Богом и придце каждей минути дня и вноци накеди будзеце мац даяку нову вистку.

Зберанє на Карп. Україну у Р. Керестуре.

У Керестуре назберано далей: У житу 19.20 метери; у кукурици 5.86 метери; у пенежу 1923 динари.

У Р. Селу и Андрияшевцох 317 динари. У Дюрдьове — школяре заколядовали 340 динари.

У Ст. Вербаше о. Биндас дзеци — школяре 60 динари.

Зос Загребу п. инж. Юлиан Малацко 115 динари.

До терас шицкого назберано, окрема жита и кукурици, у готових 7.599 дин.

Зберанє ше далей наставя.

Модліме каждого хто ище не дал свой прилог, най то зроби. У тей помощи укажем ше на кельо зме достойни буц синове народу, цо под цену драгоциних жертвох дошол до часточки шлебоди. Подперац його шлебоду, значи старац ше за будучносц наших дзецох.

Шицки одбори по валалох най нам цо скорей пошлю назберани пенеж, же би зме мали заключне зберанє до 1. марта г р.

Хто сце ище дац прилог може уплациц у просвитней канцеларії кажди дзень од 11 до пол 1 и од пол 4 до 7 годзини.

Портрет Митрополита Шептицкого у „Матен-у“

Вельки парижки дневни новини „Матен“ принесли красну статью о нашим митрополитови А. Шептицкому. Дописник так пише: „Найбаржей на месце и найрозумнейши слова, котри сом чул у Львовє — вишли з устох старца з буйну, билу браду. Його слова були вислов мудрости найдостойнейшого старца, котрого сом видзел у своїм живоце. Я ше уж задумал пред саму його фотографію, цо ю вишаю по шицких українских урядох у варошу“.

Неввичайни достойник Церкви.

„Отже я мал бешеду з митрополитом Шептицким и нікто не дозна ані слова з бешеди, котра тирвала вецей як годзину. Але я не обещал, же не напишем голем о вонкашнім випатрунку того неввичайного духовника Церкви. И то сцем зробиц.“

Граф Андрей Шептицкий, львовски архиепископ и митрополит галицки, високи є два метери. Вон ма три докторати и бешедує коло дваецц живи бешеди, па грецки, еврейски и латински.

Тот 73-рочни великан не става зос своего скоряного фотелю, зробеного баш заньго. Скромна електрична лампа цо виши на плафону у велькей сали дзе вон шедзи як на пристолу, ошвицує

— Розказ, пане полковнику! — врацел шеф шпийонажи.

О даскельо минути стал вон уж пред шором своїх шпийонох официрох и вькох, котрим розповед, яку заповид достал и додал:

— Кажди од вас достане окрему задачу по шоре. Кравченко придце гу мне перши, модлім вас до мой кондзеларії.

През бешеди вошел шеф и шпийон Кравченко до кондзеларії. По цихи ше заварли за німа грубо обложени дзвери.

— Пайташу Кравченко — прегварел доньго шеф — ви наддніпрянец (зос України над Дніпром), бешедуєце барз дьбре по московски як чистокровковни москоч. Ви познаце барз добре обставини ище лепше знаце большевицох и вам я давам едну з найважнейших але и найчежших задацох. Примаце ше да ю виведзеце?

— Пане поручнику! — врацел сотник Кравченко — я ше явел на службу шпийонох, а не як офицер УГА лем пре то, же би сом таки найважнейши задачи могол на себе примац.

— Пане сотнику — гуторел шеф шпийонох далей — мне барз прикре, а то не лем мне, але и шицким у главней Команди, же ви так упарто не сцеце прияц чин офицерски и сцеце буц лем обични вояк. Я вам дам, пане сотнику, тоту задачу, але лем теди, же ви примече чин сотника УГА? Приставаце?

Настало длуکشє мовчанє, обидвоме офицере стали еден проци другого и патрели себе просто до оч. У очох обидвох швицел ше огонь упартосци и було ясно, же обидвоме останю твардо при своїх постановох.

од горе лїцо зос прекрасними чертами помедзи густими билима власами. Уж при входзе ставаш як зачрвовани; его прави Мойсей. Чарна реверенда скрива тогто величавє цело, а пада долу у широких борох, цо робя вражине памятковей краси. Гоч як є цикавє почуц у митрополита Шептицкого його погляд о Велькей Україні, то перше чудувш ше йому самому, а вец го слушац: треба дакус часу док ше человек привикне.

А мам вражине, же львовски Архиепископ и його мудросц воля ше тримац з боку у политики, голем националней, и же вон зос цудзим волї бешедовац о Тунису, як о Москви чи Польскей. А ипак знам, же вплив такого велького человека муши буц вельки, а особено у краю глібоко вирующим, дзе людзе знімаю калап пред кажду церкву“.

Цо пише бачи Дюра?

О нових главах — о пирні и черегах.

Слава Исусу Христу и навики слава.

Пане редакторе!

Та я, пане, заш ту! Не да ми пша мац мира, одкеди сом видзел же наше новини маю другу главу. Так сом себе роздумовал же як би то добре було, кед би и людзе могли, так як и новинки, пременїц главу. Так знаце, кед една допие, лебо вифунї, та купиц, лебо там на борг вжац другу. Ей чи би то було фино. — А так ище да є, поведзме на шруб справена, та да ше може и репарирац. Бо знаце, не кажди человек годзен купиц нову, але так, як на приклад и я сам, дал би сом себе подолївац дакус швижого мозгу, а други би заш дал намесциц да му глава пасує так як раз треба. Бо верице, не верице, ест вельо глави цо людзе ноша на карку, та су якош закручени плано. Бог би їх знал як, та и не фуциниораю, як ше то гвари — нормально. То можеце и ви, пане обачиц кед на приклад бешедуєце людзох як я. Тих льдзох, цо маю добре пришрубовану главу мож доразенки познац. Кед ше сцеце пане ошведочиц, же чия глава як прикручена на карку, а ви ше ошведочце так як я цо ше ошведочовал.

Кед сумляце до исправносци дачией глави, а ви ше му одприлики так опитайце да ше не здогада, бо кед ше здогада прецо ви його випитуєце, годзен вас бовкнущ, а то би аж крашне було, кед би вас дахто з чистого мира бовкнул. Але так повеме, нездобачки, опитайце ше:

Яка розлика медзи пирніс и гаром, лебо медзи геровцами и черегами, лебо медзи Руснаком и Українцом... Заш дахто пове, же и я пишем о «тей» Україні. Але о чим знам писац кед цали швет лем о ней...

— Пане поручнику, то вашо неприменлива одлука?

— Гей, пане сотнику! — врацел шеф шпийонажи.

— Теди примаю ваше условие — одповед сотник — але знак чина пришим аж кед ше врацим и звершим задачу.

— Пане сотнику — врацел му поручник — зос знаками чина ані не мож пойсц до большевицох. Модлім да примече и подпишеце ваше именованє на сотника УГА.

Поручник придал до рук сотникови Кравченкови акт именованя, котри лжал уж два тижні у його столе. Сотник Кравченко до терас упарто несцел прияц именованє и вжац документ. През слова вжал го терас до рук и потвердзел же го приял.

— А терас вас модлім да ми повеце яку мам задачу?

— Пане сотнику, то барз важна задача. Мушице ше уцагнуц до большевицкого войска и достац там место у даедним висшим штабу и три до штири дні пред тим як надумає нападнуц Киев, принєсц нам план як вони думаю Киев бранїц. Кед же будзе можливе, модлім вас да ваше вистки придаце до одїлу шпийонажи III-го корпусу УГА.

— Розумим, и задачу звершим, або погинєм. А на помоц себе вежнем едну жену.

— Як ви знаце пане сотнику, ми вам подполно вериме, але вас модлім да ми повеце хто то тота жена?

Сотниково чоло ше зморщело, а на лїцу ше появела червена фарба, але дораз опановал над своїма нервами и врацел:

Та кед вам пове, же нїяка не розлика, вец — є нормално закрученей глави, але кед вам пове же нет на шведе гару але лем пирня вец є — Коцурец. Кед пове, же на шведе нет геровцох але лем череги вец є з Керестура, а кед пове же на шведе Руснака иншак не волаю лем Руснак, вец му прѣбачце — бо незна цо гвари, а кед ше при тим и упре, вец му не поможе ані швецена вода.

Дакле уж по тих одвитох, ви пане як учени человек годни розсудзиц на кельо и кадзи кому глава закручена.

Я не вельо о тим будзем писац, бо сце годни ище и мне под випитоване влапиц, а я верце Бога, не знал бим баш на шицки вопросы одвитовац. Так на приклад, кед би сце ми ше питали чом Чембер ноши зос собу амбрел кед ходзи по Европи, я би повед же ше бої европского дижджу, а то може и други одвит.

Вец кед би сце ше ми питали, чом ест так званих наших людзох, цо не любя да тельо о нашей Горниці, о Карпатской України пишеце, и чом ест Руснацох цо би волили да наша Дїдовщина не будзе шлебодна, я би так з проста повед же то пре то, бо тоти «нашо» людзе скриваю свойо сподї думки, як павур ноги, и же вони би любели кед би ше столица нашей шлебодней держави находзела у Пешту — бо там прави Руснаци, а не у Хусту. — Видзице я би так а воно може и иншак.

Та так видзице кед би мож було на-каламиц и мне иншак главу, може би я то иншак розумел.

А тераз би озда уж було и досц, бо ше наисце дахтѣ на мене спрочици, а не рад бим, да пре мойо писане одказую новни.

Я знам, ви повеце, же не велька хиба, кед лем пре то одкажу, бо маце, як сце гварели 58 нових предплатнїкох уж того року, але я рахуем же треба знац шора вшадзи та и у писаню. А нас двома знаме. Чи не? Но та здрави оставайце.

Писане у Керестуре дня 26. януара по старим на св. Ксенофонта а писал

бачи Дюра з Керестура.

Цена зарну.

Жито	155—157 Д.
Кукурица	100—103 „
Ярец	154—156 „
Овес	160—162 „
Пасуля била	287—292 „

— Так, пане поручнику, я вам повем, бо ви маце право то знац, але вас модлїм затримайце у тайносци.

— Але цалком ясно же будзем — одповед поручник.

— Тота жена то моя шестра!

— Пане сотнику — прегварел поручник — то овда барв велька причина нагнала вас и вашу шестру да ше запишеце до takiej барв опасней служби як цо то шпийонажа.

— Гей, пане поручнику!.. Большевики ми забилі жену, и сина єдинка. Шестри заштрелели мужа и двою дзеци. И наша спильна постанова, же ше ми червеним вимсциме за невину шмерц нам наймилших особох. Ви же ровумице?..

— Да, пане сотнику я вас добре ровумим! Кеди одходзице?

— Як розкажеце. Можем и тей ноци.

— До видзєня пане сотнику, и дай вам Боже щєсца — гварел поручник, нацагнул руку и твардо сциснул медзи свойо дланї руку сотника. През слова патрел вон за сотником котри одходзел, але зос глїбоким чувством, котре мож було обачиц и на виразу його лица.

Медзи тим, сотник Кравченко пошол до подпоручника Ромка, шпийонского офицера и положел пред нього звязок паперох та му гварел:

— Приятелю Ромку, модлїм це, да ми то чуваш док ше не врацим. То мойо лични документи и мой тестамент. Крем того давам да ми чуваце и єдну ладичку зос драгоциносцами мойї фамилий. Кед же би ше я не врацел, у тестаменту маце написане цо зробице зос тима стварами.

— Добре пане сотнику — врацел му подпо-

Допис з Карп. України.

Хуст.

Тих днїох пришол до Хусту брат Иван Кукар, василиянски монах. Його пошвецане за ланоца будзе дня 5. фебруара на недзелю Блудного сина у манастирской церкви у Бичкове, а першу Службу Божу будзе служити на Чернечей Гори при Муканову на недзелю Мясопустну.

Младому монахови панотцови и нашому списательови найсерденнейше виннуеме, а так исто и його мацери. Най Бог да, да цо вецей зроби на славу Вожу и на добро нашого народу!

Нови ланоцєц написал красну ствар о Христовей Церкви. Ми тоту його роботу будземе друковац у наших Руских Новиных и уж тераз поводуеме шицких наших читательох, да ю читаю и одкладаю, бов вона будзе мац вше свою вредносц и важносц.

На 22. януара отримане народне торжество у Хусту на памятку 20-рочнїци од того часу, як перша Українска Народна Рада преглашела самосталносц України у Києве, у Львовє и у Хусту. На тогѣ торжество вишло ше множество нашого народу зос шицких сранох Карпатской України. У самим походу по месту Хусту було нанитано 19.350 особи мужкого и женского полу. Раю ю 9. години Преосв. наш Владика отримал торжествену Благодарствєну Службу Божу, а по Служби Божей бул поход по варошу Хусту. Каждє место ишло под свою заставу, а у походу грали три банди українски народни пїснї. Обход тримал вецей як єдну годину, а потим ше отримало предпаалато премьера дра Волошина на велькей площади торжествене засиданє. Засиданє рукводзел др. Михайло Брацїайко. Кед ше появил премьер др. Волошин шицки го витали як свойого отца з найвекшим одушевленьом, котре тирвало вецей як пїец минути. Вон отримал бешеду о тим, цо Народра Українска Рада зробела през тоти 20 роки и яки ю далєй роботи чекаю. Поволал цалу Карп. Україну, най на виборох, котри буду отримани 12. фебруара шицки докажу, же су людзе културни и нїй главаю за будущих посланикох, котри буду далєй будовац на фундамєнтох цо Українска Рада пред 20 роками положела за наш народ и за його щєшлївшу народну и материялну будучносц. Вон поволал шицких, най меркую да ше не даю звєсц од поединих агитаторох, котри ше найду и медзи нашим народом и котрим не лежи на шєрцу добро нашого народу, бо вони сами не знаю, кому служба, и бо глєдаю сами себе. Крем премьера дра Волошина гуторели и шицки други вождєвє и засиданє ше оцагло аж до 4. години по поладню.

Крем торжественого засиданя отримани и торжествені представления у театру. Вечаром ше

ручник Ромко — модлїм направце попис ваших вклох и стварох, и я потвердїм же цом приїл на чуванє.

— Уж шицко готовє, пане подпоручнику!

Сотник Кравченко вицагнул списи актєх, котри подпоручник Ромко потвердзел зос своїм потписом. По тим ше обидвома серденчно опросцели и розишли ше.

II.

На край варошу Виници у самотним доме дримала на канабєлю млада жена. На перши погляд мож було видзиц же ма дас 23—4 роки. Була висока чарноока, але облечена була барз недзбалю. Кед би ше дахто дакус баржей упатрел легкѣ би обачел у єй буйних власох и шиви влаои.

Кед зачула кроцаї у прикльєце, вона станула зос канабєлю и патрела на дзєвери, котри ше отвєрали. До хижї вошол сотник Кравченко.

— Так сом и думала, Даню, же то ты. Зос чим приходиши? — заптала ше вона вос цихим жалосним гласом свойого брата Данила.

— Любо! — врацел брат — мамє тото цо зме себе жадали з цалєй души. Идзєме до большевикох, але не на дзєнь на два, на длужей. Мушим ше нато порихтац.

— Но лєдво раз! А я уж думала же нам ше не уда вимсциц ше за шмерц наших наймилших. А кеди пойдзєме?

— Нашка вноци. До Козятїна пойдзєме на гайзибану, а вєцка далєй як Бог да.

(Далєй будзе).

шицки врацели щєшлїви и радосни до свойо домох. У тим часу нашли ше даскелї таки, котрим ше тото торжество ше ланєло и котри би и тераз врєтели да Мадяре ланую ведно вос Москалями, и вони на єден ауто наполнєти з людзми рудєли два гранати. На щєсєце не було смертельних случайох, але даскелї були ранєли. Трафєло ше то у месту Изї, дзе сами православни биваю.

Єст надїї, же вопрос министра Чєха ген. Брхалу будзє скоро рїшєни на задовольство и єднєй и другєй страни. По писаню сранїх новиных мїсия нового министра не була би на хасєн Карп. України, але на вельку чкѣду.

ГОСПОДАРСТВО

Благо за горєнє. У Французкей прєнашли индїлїре же блато по барох кед ше юши випущє вєс себе газї, котри ше можє похасновац за горєнє. Тєтє вони вїхасновали и уж вєст у Колашеу, цѣло Париву фабрика, котру жєнє — блато, т. є. газї зос блата. Кед би ше пронови тих индїлїрох щєсєли, то би бул єден успїх науки вецей, бо мамє блато, так повєсц нїч не кошта, а єст го слава Богу вшадзи.

Вайца по длужини пошорую Кїнези кед ноца на вїяд прєдавац, бо Кїнези цєня вайца цѣло тим якє в длуге. Юкрем того, вайца, котрє старше и баржей шмердзи на вєкшєй є цєни. За швиїтїма вайцами ше Кїнези не убиваю.

Чуднє древо одховал єден Америкєнец у месту Орландѣ у Флориди. А. Фард єконом, котри ше барз разумї до каламєня овоцох. Вон вїхєвал и закаламєл єдну яблоню на котрєй тераз родви 21 файта овоци. Так на тєй яблонї родва группи, шлївки, орєхи, черєшнї, бреснїнї и т. д.

Крава „крєста“ монтэфонскей пасмїни, власносц М. П. Юрковича з Марїбару, дава уж 8 роки, кажда дзєнь по 21,83 кг. млєка. За осєм роки дала цѣта крава 63760 кг. млєка, зос 3 и пол по сто масносци.

Дански хемичар А. Крѣг вирахєвал же кед би ше зос Атланского океану вїняли хемїйски часци котри потребни житю, а котрих вєст у морскей води, вец би ше зос шицкей води цѣло у тим морю достало жїтє 20.000 вецей як єдного року на цїлїм шведє зародзи. Лєм ище нїкому не пошло за тераз заруку у морскей води вїхєвац жїтє. Зос парадїнами ше удало, так же у Америкє вєст окремнї рєзєрвоари у котрих ше вїхєваю парадїни зос води, до котрєй ше мїшаю хемїкалїи котри потребни за рост и за розвиванє парадїчом.

Супєрфосфат барз добри за гнобнє кромплєх. Рѣби ше так. Вїкоцу ше гнїзда як обично до котрих ше положи кромплї за єдзєнє. До тєвтєй глїни з котру затрєпєме кромплї посипєме по єдну вельку ложку супєрфосфату и з таку глїну загарнєме кромплї. Кромплї гнобнї зос супєрфосфатом даваю вєкши прирост и лєпши квалїтєт, так же ше тото гнобнє подполно виплаци.

З НАШИХ ВАЛАЛОХ

Руски Керестур.

Прєдстава петровскей Просвїти. В недзєлю вєчар 5. фебр. у сали Нар. Дому дали члєни Просвїти з Петровцох прєдставу старєй и познатєй нашей народнєй оперєти (то прєдстава зос шпїваньом) «Овєтанє на Гончарївїцї». Анї зме ше не спѣдзи-вали, же цѣло петровчанє так шумнє одбавя. Шицки бавєли добрє, але одликовали ше Одарка, Слєцко и Уляна. Учїтєль Олєар, котри тоту оперєту вївєжбал заслужєл подполнє признанє. За єдєн валал як Петровци вївєдзєнє такєй оперєти то барз вельки културни успїх.

На недзєлю 12. II. идзє Читальнєв хор и бавячє дїлєтантї до Петровцох прєдставяц славну нашу «Наталку Полтавку». — Знамє, же нас не поганьба.

Петровци.

Рѣчна схадзка РНПД-а. Дня 29. I. отримала наша Просвїта свою рѣчну схадзку, у присутнїосци вєкшїни члєнох. Зос звїтох прєсїдєтєля и сєкрєтєра вїдно, же прєшлого року наша Просвїта раз прїдзє на бїзовну драгу, котра принєше успїху. Одбор ше вельо старал и попри вшєлїких чєж-кѣсцѣх вонкашнїх и нукашнїх у главнїм вїполнєл свою задачу на общє задовольство члєнох. Ушорєнє бїни, „шпаньолски мур“, бїбліотєка и вїкла-

Посилайце предплату!

да то резултат целосци и труду активних членох, котри ше змагали у роботі без огляду на предручованя поединих и им „упрекосц“.

Зос звиту касира видно, же наша „Просвита“ мала гевтого року приятку 14.103 динари, а видатку 13.358 динари. Приход Просвити повекуше ше каждого року. Но того року и видно нацо ше и телі пенезж утросел. Одреджена тиж членарина за 1939. рок. Кус лярми настало пре упис нових членох, дае ше заш видзело як дзепоедни людзе загри жени и патра на лични ствари.

Рочна схадка огньогасцох. Штварток вечер 2. II. отримали нашо огньогасци свою рочну схадку. Як зме увидзели и нашо огньогасци мали врешлого року красни успихи. На жаль нашо людзе и нешка не видза, як нам тото дружтво потребне. **Велі думаму,** же валалу не потребни таки дружтва. **Препоручуеме** нашим огньогасцом, да ше не оглядаю вельо на тоті пригварки, але шмело иду по свој драги и зос свою роботу ясно укажу шицким красни приклад. Дай Боже, да и нашо людзе раз увидза их потреби и на одвичательних местох их поможу лепше як дотераз. **Петровчань.**

Дюрдьов.

У велькей старосци умарла пред трома днями лок. **Мария Ловас-гдова** пок. Дюри, родзена **Салотай.** Родзена в у Коцуре 1842. року. Умарла **отже у 98.** року живота. Ритка старосц, цо ю **покойна дочекала** у вельким худобстве а вше здрава. **Пред шмирицу** лежала лем пар дні и то не у хороти, але од велькей слабосци. Ёй шмерц пришла легко през больох. Престала дихац и так ше благо у Господу упокоела, Була вона найстарша жена у нашим валале, па ритко ше и чув, же би дахто дожил таки красни роки. Лем два ей роки хибели до сто.

Дзень по хованю Мариі Ловас поховали зме и заш едну старшу нашу парохиянку Юлу **Кишаданову,** родз. Сабаш. гдову пок. Дюри **Кишадан.** Умарла у 83. року живота. Умарла так да **повесе на шедзаци.** Обидва нашо пок. старушки **добре були** познати цалому нашому валалу, од **шицких чествовани** и випровадзени од **красного числа** наших парохиянох. Най спочиню благо у **Господу!**

Шпивачки хор. Наш шпивачки просвитни хор **наступел** уж вецей раз пред нашу явносц. И пред **Христовим Народзеньом** па и на сам дзень того швета и то не лем у церкви але и на **кращунских** представох нашей Просвити подаровали нас члени **нашого** младого шпивачкогo дружтва зос **красним даром,** же зме могли слушац такє красне шпиванє и у **нім** наисце **уживац.** Диригент п. Влад. Еделински дал себе **труду** а млади шпиваче и шпивачки знали **ценіц** його труд па и сами не сановали **труду** на тельо, же не було озда особи у валале, хтора **справди** не похвалела би и не **уживала** би у **красним** шпиваню. Кратки час за науку, особи **мало** не шицки нови, цо озда ище **нігда** у **шпивачким** хору не шпивали, а шпиванє **понад** **кажде** **обчєкованє.** Успих морални тим в **вєкши** а **насто-** **ляня** за **успих** тим **похвалнїши,** же **учитель** **шпи-** **ваня** и **диригент** **виучел** **мало** не **цалу** **Службу** **Божу** **през** **гармониума,** цо **представя** **наисце** **вельки** **труд** а **ище** **и** **вєкшу** **похвалу.** Члени **друж-** **тва** **чи** **женски** **чи** **то** **мужески** **чи** **у** **церк.** **шпи-** **ваню** **чи** **на** **представи** **указую** **у** **кажди** **случаю** **вель-** **ку** **озбильносц** **и** **дзєку** **а** **найвєкшу** **дисциплину** **през** **котрей** **не** **мож** **задумац** **озбильне** **дружтво,** цо **сє** **вельо** **робиц** **у** **самопросвищованю** **и** **прос-** **вищованю** **свој** **околици.** Чувєме, же **дружтво** **одлучело** **як** **найскорей** **купиц** **добри** **гармониум.** **То** **им** **можеме** **лєм** **похваліц,** бо **кед** **през** **гар-** **мониума** **па** **таки** **несподзивани** **успих,** **яки** **аж** **будзе** **кед** **ше** **гармониум** **набави!**

Младому просвитному дружтву можеме **лєм** **винчовац** **на** **красних** **успихох** а **и** **надпомнуц** **им,** **да** **не** **понушю** **ні** **у** **чим** **а** **найменї** **у** **дисципли-** **ни** **и** **труду.** **То** **будзе** **найлепша** **гаранция** **за** **даль-** **ше** **напредованє** **и** **успих.** **Ипак** **би** **требало** **да** **вє-** **цей** **младих** **хлопих** **и** **лєгиньох** **приступи** **до** **друж-** **тва,** **бо** **єст** **их** **досц,** **цо** **маю** **красни** **гласи!** **Чи** **ше** **можебуц** **дисциплини** **боя?**

Статистика парохий.

Кресчених у 1938.	55 дзєци,	у 1937.	51 дзєци
Винчаних	24 пари	„	23 пари
Умартих	40 особи	„	42 особи

ЗАСТУПНІКА за Коцур, Дюрдьов и Ст. Вербас **гледа** **єдно** **вельке** **дружтво** **за** **Осигуранє.** **Явиц** **ше** **Управи** **„Р. Новинох“.**

ЦО НОВЕ У ШВЕЦЕ

Умар св. Отец Папа.

Пияток рано 10. II на пол шестей годани умар у Ватикану глава нашей католицкей Церкви св. Отец Папа Пий XI. од нападу астми. Св. Отец дожил 82 роки, а управял вос католицку Церкву 17 роки. — Во блаженном успени вичний покой подажд Господи Вселенскому Архиеерею Пию XI.

Англиканци о св. Отцу Папи. Урядови новини английскей, церкви з нагоди аудиенциі председателя английскей влады Чемберлена и министра вонкашних ділох лорда Галифакса при св. Отцови, принесли статью у хторей медзи иншим пишу и тото: Часи ше меняю. Ище пред мало роки поклон английского премьера св. Отцови виволал би бурю протестох, а нешка то нас лем зблїжело. У тих часох Пийо XI. представля не лем католицку церкву. Кед вон бешедує, бешедує у мену шицких людзох добрей волі. Як вельо його предчаснікох кед примали тоту службу, плакал и Папа Пийо XI. кед му дали найвєкшу чесц над католиками цалого швета. Як и його предчаснік преварел теди: »Берем на себе тото як криж. Поможце ми го мошиц«.

Проци Иалиї вше ше баржей зединюю Англия и Французка. Английска влада виявела, же Англия не охаби Французку саму кед би ю Мусолини нападнул. Италия вжала тоту грожу озбильно и приправя ше ище баржей за войну и не така є уж шмела, як то було ище не давно тим баржей, же Америка ше поставела тиж на страну Французкей.

Вигнал большевикох з Каталонїи ген. Франко уж цалком. Коло 300.000 большев. войска и цивилного народу прешло до Французкей, Народ большевики силом виганяли, да сцека да вєц можу приповедац, же народна влада народ мучи та муши сцекац. А велі тисячи воякох врацело ше такой зос Французкей и ставели ше на службу ген. Франку. Сама большевица влада видзи, же **виграц** не годна ані у штрєдней **Еспаниї** з **Мадридом** та ані не дума **далєй** **водзиц** **войну.** Так би **кирвавє** **кланє** **еспанского** **народу** **пофришко** **престало.**

Палестинска конференция отримув ше **те-** **раз** **ї** **Лондону.** На нєй **участвую** **попри** **делєгатох** **англискей** **влады** **и** **заступнїци** **Арабох** **и** **Жидох.** Араби су **непопустлїви** **и** **чєжко** **дацо** **од** **тих** **бешє-** **дох** **будзе** **даяки** **хасєн.** А **медзи** **тим** **Араби** **у** **Палестини** **далєй** **робя** **атєнтати** **на** **Жидох** **и** **на** **Англицох.**

НАША ДЕРЖАВА

ГОРВАТИ И НОВА ВЛАДА. »Горватски Дневник« **пише:** »Горватске питанє ше муши **рєшиц.** Не **будзєме** **на** **то** **чєкац** **сто** **роки,** **як** **то** **поспердно** **єдни** **новини** **писали.** Але **воно** **ше** **може** **рєшиц** **лєм** **так,** **же** **би** **народ** **горватски** **достал** **тото,** **цо** **му** **потреб-** **не** **за** **народни** **розвиток** **и** **шлєбоду.** **Др. М. Стоядинович** **жадал** **од** **нас** **капитулацию** **а** **не** **споразум.** **Зато** **його** **особа** **постала** **пре-** **прека** **за** **споразум** **и** **прето** **добре** **же** **вон** **пошол,** **а** **горватски** **народ** **нігда** **го** **не** **будзе** **з** **добрим** **словом** **споминац«.** **Заш** **»Горват-** **ска** **Стража«** **пише,** **же** **Стоядинович** **ше** **у** **остатнїм** **часу** **владєл** **як** **диктатор,** **вожд,** **а** **то** **не** **було** **право** **анї** **Дру** **Корошцу** **анї** **Дру** **Спахи,** **котри** **єдини** **у** **странки** **ЮРЗ** **маю** **за** **собу** **свој** **народ.** **Сцєл** **буц** **Стоядинович** **вождом,** **але** **не** **мал** **за** **то** **способносци** **и** **мушел** **так** **звершиц.**

ПЕРША ДЛУЖНОСЦ НОВЕЙ ВЛАДИ мала би буц, як у Загребу **обчєкую,** да **видє** **нови** **политични** **закони,** а **то** **су** **закони** **о** **вибору** **нар.** **посланикох,** **о** **странкох,** **о** **политичних** **схадзкох** **и** **о** **шлєбоди** **писаня** **у** **новинох.** **Зос** **тим** **би** **влада,** **пишу** **гор-** **ватски** **новини** **направела** **перши** **крочай** **гү** **рєшеню** **горватского** **питаня.**

ЗГОРЕЛИ ТРОЈО ДЗЕЦИ у Батайници при Земуну. Мац и оцєц пошли на роботу, а дзєци дома запалели сламнячу и шицки **тројо** **згорєли.**

СТРАШНА ЕКСПЛОЗИЈА настала у фабрици фарбох у Београду. Єден **роботнїк** **згорєл** **на** **углє** **а** **велі** **чєжко** **попечєни.** **И** **матєријална** **чкода** **велька.**

ТАРГОВЦОХ ЗОС ДЗИВЧАТМИ влапєла полиция у Панчеву. Були то **качмарє,** котри **обчє-** **вали** **худобним** **дзивчатом,** **же** **им** **найду** **у** **Скоплю** **добре** **плацєни** **и** **лєжки** **служби,** **а** **наиспє** **предавали** **их** **до** **домох** **розпусти,** **дає** **тоти** **невини** **жєртви** **по** **фришко** **препаоали** **душєвно** **и** **тїлєсно.**

МЕДЗИНАРОДНА КАЛДЕРМА Београд-Загреб од асфалу маю **почац** **уж** **того** **року** **правиц.** **Наша** **дрєжава** **ше** **пред** **другима** **дрєжавама** **подязала,** **же** **ю** **чим** **скорєй** **справи** **и** **то** **будзе** **медзи** **нар-** **одна** **калдерма** **як** **и** **тота** **мебзи** **Београдом** **и** **Су-** **ботицу,** **цо** **уж** **справєна.**

КИШЕНКОВИ РАДИО-АПАРАТ зробєл єден **єлектромєханичар** **и** **предава** **їх** **по** **улїцох** **Атини.** **Швєт** **розграбує** **тоти** **апарати,** **бо** **су** **тунї** **коло** **100** **дин.,** **а** **на** **їх** **мож** **чуц** **не** **лєм** **атинску** **алє** **и** **шицки** **балкански** **радио** **станици.** — **КАСИР** **„СО-** **ЮЗА** **БЕЗБОЖНІКОХ“** у **Лєнїнграду** (**Петроград**) **украд** **120.000** **рублї** **з** **дружтвєнєй** **каси.** **Вон** **за** **арєштовани.** — **БОЛЬШЕВИЦИ** **сцү** **осуиц** **Кас-** **пийске** **Морїо** **коло** **острова** **Артема,** **бо** **з** **його** **днє** **сцү** **добувац** **нафту** **хторєй** **там** **вельо** **єст.** **Недавно** **Сталїн** **випушєл** **зос** **цємнїци** **232** **злочин-** **цох,** **бо** **вони** **„у** **интерєсу** **безбожного** **руху“** **спол-** **нєли** **вельки** **„сделки“.** —

Церковне обчєство у Беркасовє розписув

КОНКУРС

до 12. фебруара 1939. року.

I. Конкурирац **можу:** 1. **Дзїяци,** котри **зложє-** **ли** **дзїяцки** **испит.** **Муша** **знац** **точно** **церковнє** **про-** **стопинїє,** **якє** **убичавнє** **на** **наших** **парохийох** **у** **Бачкей** **и** **Сримє.** 2. **Конкурєнт** **муши** **буц** **чловєк** **богобойни** **и** **непорочни,** котри **совисно** **окончєв** **свој** **християнски** **длужносци** **и** **котри** **зос** **своім** **фамилијарним** **животом** **дава** **шицким** **добри** **приклад.** 3. **Конкурєнт** **муши** **буц** **приправни,** **да** **зос** **своім** **свѣщєникєм** **участвує** **у** **роботох** **при** **шицких** **хри-** **стиянско** **просвитних** **и** **националних** **органizationsох.** 4. **Може** **конкурирац** **и** **таки,** котри **ище** **не** **зложєл** **дзїяцки** **испит,** **алє** **под** **обовязком,** **же** **кед** **би** **бул** **потвєрдзєни** **од** **Духовного** **столю** **ма** **длужносц** **най-** **далєй** **за** **єден** **рок** **зложїц** **дзїяцки** **испит.**

II. Плаца: **Плаца,** **котру** **дзїяц** **будзе** **мац** **од** **народа** **у** **житу,** **квартель** **и** **од** **церкви** **у** **пенєжох** **установи** **ше,** **кед** **приду** **интерєсєнти** **по** **своім** **мол-** **бох** **до** **Беркасова.** **Вшєлїяк** **вона** **будзе** **як** **и** **на** **других** **парохийох,** **кед** **не** **вєкша.**

III. Длужносци: **Двїякова** **длужносц** **водзиц** **шпиванє** **у** **церкви** **при** **шицких** **богослужєньох** **нє-** **дзєлєних,** **празничних** **и** **каждодньових** **по** **одрєдзєнєю** **церковнєй** **власци.**

У **спорозуму** **зос** **парохом** **ма** **поучовац** **школ-** **ски** **дзєци** **и** **младу** **чєлїдз** **у** **церковним** **просто-** **пиню** **и** **старац** **ше** **да** **у** **крилосу** **виховує** **двох** **кри-** **лощаньох.**

Молби **обложєни** **зос** **потребнимє** **документами** **и** **приписно** **таксирани** **маю** **ше** **послац** **лєбо** **принєси** **найдалєй** **до** **15. фебруара** **1939. року** **церковному** **одбору** **у** **Беркасовє.**

Беркасов, 17. I. 1939. **о. Павло Гвозданович,** **предс. церковного одбору.**

ЧИ ЗНАЦЕ?

Жє у Вєпровачу на бєгєлю єст

Д Е Щ А Р А
котра **ма** **на** **лагєру** **дрєва** **ва-** **будованє** **х** **и** **ж** **о** **к.** **Хто** **у** **мнє** **купи,** **може** **на** **чайки** **привєсц** **матєријал** **до** **Кєрєстура**
В Е К Е Р Л Е Я К О Б
Вєпровач.

Найлепши вина

ПАЛЄНКА

вше на лагєру — Найнївшн дневни цєни!

Сримски и банатски
вина

ПАВЛО КУПФЕРШМИТ, **тарговец** **вином**
Ф и л и п о в о, **Прєстолнаследника** **57.**

Оглашуйцє у Руских Новинох!

Друкув: Друкарня Просвити у Р. Керєстуре